№ 262. Czwartek 17. Listopada 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesiecznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesiecznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. wyższy sąd krajowy podaje niniejszem do wiadomości powszechnej, że mianowani dekretem wysokiego c. k. ministeryum sprawiedliwości *notaryusze: Mikołaj Telichowski* w obrębie tarnopolskiego sądu obwodowego z siedzibą w *Zaleszczykach*; *Ferdynand Szydłowski* w obrębie złoczowskiego sądu obwodowego z siedzibą w *Brzeżanach*, i *Franciszek Wolski* w obrębie lwowskiego sądu krajowego z siedzibą we *Lwowie* — złożyli w tutejszym c. k. wyższym sądzie krajowym przepisaną przysięgę.

Lwów, 15. listopada 1859.

Dyrekcya finansów krajowych mianowała finansowego praktykanta konceptowego *Józefa Topolnickiego* prowizorycznym koncypistą finansowym III. klasy.

Na założenie systemizowanej parafialnej szkoły w Nesterowcach, złoczowskim obwodzie, zobowiązała się pomieniona gmina: płacić każdoczesnemu nauczycielowi, który oraz pełnić ma służbę dyaka, roczną kwotę 41 zł. 45 c. austr. wal. w gotówce, $21^1/_2$ meców żyta i $21^1/_2$ n. a. meców jęczmienia w ziarnie, wznieść szkolny budynek i utrzymywać go zawsze w jak najlepszym stanie, na opał szkoły dostarczać co roku 4 kóp słomy, i starać się o potrzebną w szkole posługę. Zaś właściciel dóbr w Nesterowcach pan Jędrzej Mazaraki zobowiązał się: dać budulec potrzebny jeszcze na ukończenie szkolnego budynku, i dopokąd będzie właścicielem dóbr Nesterowce asygnować co roku na opał szkoły dziesięć parokonnych fur zbieraniny z lasów nesterowieckich. Nareszcie tamtejszy gr. kat. proboszcz p. Hieronim Lewicki zobowiązał się na czas swojego probostwa w Nesterowcach dodawać każdoczesnemu nauczycielowi co roku 4 n. a. meców żyta w ziarnie.

Okazaną temi ofiarami dążność ku podniesieniu oświaty ludu podaje c. k. namiestnictwo z zasłużonem uznaniem do publicznej wiadomości.

Sprawy krajowe.

(Komisya dla uregulowania budżetu państwa. — Mianowania.)

Wiedeń, 14. listopada. Komisya dla uregulowania budżetu państwa ustanowiona najwyższem własnoręcznem pismem z dnia 11. listopada zostaje na mocy najwyższego rozporządzenia pod prezydencyą Jego Excelencyi sekcyjnego szefa w ministeryum finansów barona Schlechta-Wszehrd, i zasiadają w niej:

Z ministeryum spraw zewnętrznych ministeryalny radca baron Gagern;

z ministeryum spraw wewnętrznych sekcyjny szef Lasser;

z ministeryum finansów ministeryalny radca Vestenek;

z ministeryum sprawiedliwości ministeryalny radca Reinlein;

z ministeryum oświecenia i publicznych nauk sekcyjny radca Fontana;

z ministeryum policyi radca dworu Maltz;

z nadkomendy armii jenerał-major Scudier;

z nadkomendy marynarki intendant Cozzer Contanavi;

z najwyższej obrachunkowej władzy kontroli radca dworu Rudolf.

— Jego c. k. Apost. Mość raczył mianować najłaskawiej najwyższem własnoręcznem pismem z dnia 11. listopada b. r. umieszczonego przy ministeryum policyi ministeryalnego radcę *Karola Lewińskiego* wiceprezydentem wyższego krajowego sądu w Morawii i Szlązku.

Ameryka.

(Inauguracya kościoła katolickiego. — Handel chińsko-amerykański. — Podróż Cesarza brazylijskiego. — Zamknięcie sesyi brazylijskich.)

Washington, 18. października. Dnia 16go października b. r. odbyła się tu inauguracya nowego katolickiego kościoła św. Alojzego w obecności prezydenta i kilku członków gabinetu.

— Ministeryum spraw wewnętrznych ogłosiło przegląd chińsko-amerykańskiego handlu w 1858 roku. Przywóz do Szanghai wynosił do 34,000.000 dolarów, wywóz do 59,000.000. Opium wprowadzono za więcej niż 23,000.000 dolarów wartości. W tym przywozie brało udział 464 angielskich, 153 amerykańskich, i prócz tego 515 okrętów innych narodów. Ogłoszony wykaz ważny jest ze względu nowego traktatu z Chinami. Cokolwiek mówią o toku sprawy względem wyspy San Juan nie podlega żadnej wątpliwości, że obadwa rządy działają z zimną rozwagą, i że wkrótce nastąpi pomyślne załatwienie tej sprawy.

Najnowsze wiadomości z południowej i centralnej Ameryki nie zawierają nic nowego. Gdy między państwem Chili a Francyą zawarty został traktat przyjaźni, jest w toku zawarcie podobnego traktatu z Belgią.

Rio Janeiro, 5. października. Dnia 1go b. m. wyjechał Cesarz z Cesarzową w towarzystwie ministra Perejry do Bahii, zkąd Cesarz sam uda się do miasta Peredo i stolicy Cachociry, za powrotem do Bahii zwiedzi z swoją małżonką Pernambuco i północne prowincye. Ich Mość Cesarstwo zabawią w podróży 5 do 6 miesięcy.

Rocznicę niepodległości Brazylii obchodzono dnia 7. i 8. września z wielką uroczystością. Na konstytucyjnym placu wystawione było popiersie Dom Pedra I. w transparencie. Senat wręczył Cesarzowi adres gratulacyjny, a izba deputowanych wysłała deputacyę z swojemi życzeniami. Dnia 11. września zamknięte zostały posiedzenia prawodawczego ciała mową od tronu, w której głównie wyrażono, że brazylijski rząd w walce argentyńskiej konfederacyi z Buenos Ayres starał się zachować zupełną neutralność, ażeby tym sposobem wpłynąć na legalne załatwienie tej sprawy. Prócz tego zapowiedział Cesarz swoją podróż do północnych prowincyi państwa. Ogłoszony budżet z dnia 20go września wykazuje dochód 45,000.000 dolarów i rozchód 48,302.935 dolarów 571 reis, zatem niedobór o 3,302.935 dol. 571 reis.

Po otrzymaniu wiadomości o śmierci Królowy Portugalii przywdział dwór na dwa miesiące żałobę.

Portugalia.

(Otwarcie Kortezów.)

Lizbona, 4. listopada. Dziś zagaił Król posiedzenie Kortezów. W swojej mowie od tronu oznajmił Jego Mość Król, że na marokańskie wybrzeża wysłano wojenne okręta ku ochronie portugalskich poddanych, że zezwolono na kolej żelazną do hiszpańskiej granicy, oraz że już rozpoczęły się układy z papieską stolicą względem uregulowania spraw portugalskiego duchowieństwa w Oryencie.

Hiszpania.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)

Madryt, 9. listopada. Książę i księżna Montpensier są jutro spodziewani.

— Z Ceuty donoszą pod dniem 7go listopada: 800 Maurów uderzyło na to miasto. O'Donnel wkroczył w głąb kraju dopiero po zwiedzeniu marokańskiego wybrzeża.

Anglia.

(Poseł perski. — Czynności w ludwisarniach. — Wiadomości bieżące.)

Londyn, 11. listopada. Perski poseł Hassan Ali-Khan miał przedwczoraj w ministeryum spraw zewnętrznych konferencyę z lordem John Russel.

— Wszystkie ludwisarnie arsenału w Woolwichu z wszystkiemi do tego należącemi zakładami oddane zostały przedwczoraj pod dyrekcyę sir Williama Armstronga, i wszystko jest tak urządzone, że co roku dostarczać mogą najmniej 1000 gwintowanych dział rozmaitego kalibru, a w razie potrzeby daleko większą jeszcze liczbę. Dla próby zaopatrują tam teraz stare gwintowane działa w siatki z kutego żelaza, ażeby tym sposobem nadać działom tem większą siłę oporu i trwałości. Nowy departament otrzymał rozkaz dostarczyć ile możności jak najspieszniej 40 dział sześciofuntowych, które mają być przeznaczone do wyprawy na Chiny.

— *Times* ogłasza wykaz stemplowanych angielskich dzienników i tygodników. Z dzienników, co pocztą za granicę i do kolonii przesyłały największą liczbę egzemplarzy, stoją zawsze jeszcze w pierwszym rzędzie: „Times", „Illustraded London News", kościelny „Record" i „Bells Life in London".

— Parostatkiem „Delta", który z pocztą z Bombaju i Australii zawinął do Southamptonu, nadeszła wieść, że w okolicy między Tangierem a Centą słyszano huk dział, jednak że zresztą nic więcej nie wiadomo o wojnie między Hiszpanią a Maroko.

— Angielskie okręta wojenne rozstawione są na całem morzu śródziemnem.

Francya.

(Zamknięcie konferencyi zuryskich. — Książe Napoleon do Nizzy. — Instrukcye panu Thouvenel. — Fregata żelazna. — Gwardya paryska. — Uwolnienie więźniów. — Wiadomości bieżące. — Skutki wyprawy francuskiej na plemiona marokańskie.)

Paryż, 11. listopada. Dzisiejszy *Monitor* donosi: „Prace konferencyi w Zuryku są już ukończone, i wczoraj (10. listopada) podpisali pełnomocnicy Austryi, Francyi i Sardynii dokumenta pokoju. Obejmują one trzy traktaty. Pierwszy zawarty między Francyą i Austryą stypuluje odstąpienie Lombardyi Francyi z przywiązanemi do tego warunkami. Drugim traktatem odstępuje Francya tę prowincyę z temi samemi warunkami Sardynii. Trzeci traktat przywraca stosunki pokoju między Francyą, Austryą i Sardynią. Rozmaite klauzule, ułożone w duchu preliminaryów z Villafranca utwierdzają postanowienia tych traktatów. Rząd Cesarza i Jego c. k. apostolskiej Mości porozumiały się względem zebrania kongresu, którego zadaniem będzie wziąć do wiadomości traktaty zawarte w Zuryku, i obmyśleć najstosowniejsze środki do uspokojenia Włoch na mocnych i trwałych podstawach."

— Jak już wiadomo z depeszy telegraficznej, wydał hrabia Walewski pod dniem 9. b. m. okólnik do dyplomatycznych reprezentantów za granicą, w którym wyjaśnia ducha, znaczenie i doniosłość pokoju zawartego w Zuryku. (Dokument ten podamy w jutrzejszej gazecie.)

— Z Paryża donoszą, że książę Napoleon wybrał się z małżonką i w towarzystwie pułkownika Franconniére w podróż do Genewy, a ztamtąd do Nizzy.

— Zapewniają, że p. Thouvenel w Konstantynopolu otrzymał w sprawie kanału Suez nowe instrukcye i zlecenie porozumieć się w tej sprawie z rosyjskim posłem u Porty.

— Jeden z prowincyonalnych dzienników pisze, że marszałek Baraguay d'Hilliers udać się ma w osobnej misyi do Włoch.

— Słychać, że arsenał zostanie podwojony; potrzebne terytoryum jest już zakupione.

— Dnia 15. b. m. spławić mają pierwszą żelazem obitą fregatę francuskiej marynarki. Z wielką niecierpliwością oczekują próby. Jeżeli się próba powiedzie, natenczas stara marynarka straci na wartości zupełnie, a do takich statków potrzeba jeszcze tylko pułk zuawów i kilku maszynistów.

— Według cesarskiego rozporządzenia z dnia 22. października składać się będzie odtąd miejska gwardya Paryża z 2892 ludzi i 663 koni.

— Dziś rozpoczął się proces siedmnastoletniej Leoni Chereau oskarżonej o wykradzenie dziecka.

— Wczoraj nastąpić miał pojedynek między obudwoma awanturnikami, którzy dnia 7. listopada policzkowali się na giełdzie. Policya jednak wdała się w tę sprawę, osadziła obudwu w więzieniu i nie wypuści, dopoki nie przyrzekną, że na francuskiej ziemi powściągną uczucie swojej zemsty.

— Odbyły się próby na komunikacyjnej kolei między francuską wschodnią a szwajcarską koleją centralną raz pierwszy dnia 1. listopada.

— Według *Phare de la Loire* uwolniono dwóch politycznych więźniów z Mont-Saint-Michel, t. j. Józefa Ruault i Gustawa Mariat, który od 1853 roku byli deportowani za sprzysiężenie „Hippodrome".

— Z Sidy-Mohamed w okręgu Zekoara, przesłał jenerał Martimprey dnia 6. listopada, do ministra Algieryi i kolonii następującą depeszę:

„Jenerał Desvaux ruszył w nocy z dwiema dywizyami: Esterhazy i Yussuf na nieprzyjaciela. Po długim pochodzie uderzyły te dywizye na Beni-Zekuarów i zmusiły te szczepy cofnąć się na południe. Zręcznym manewrem odniósł jenerał Darrieu nad niemi zwycięstwo, jakie od zajęcia Smalahy niema sobie równego. Prócz niezmiernej zdobyczy wpadły mu w ręce chorągwie Majas i Angades, tudzież konie i broń naszych pod Sidy-Zaer zamordowanych sipahów. Nasze wojsko ma się wyśmienicie. Wszędzie panuje przestrach i wszędzie błagają o łaskę."

Sąto te same szczepy pograniczne, które już nieraz dały się we znaki Francuzom, a teraz ponownie wsławiły się napadem na nich pod Sidy-Zaer, i okrucieństwami, jakich się dopuściły na zabranych w niewolę jeźdźcach francuskich.

— Szczepy Beni-Zekuara, czyli Beni-Zekara mieszkają wraz z szczepami Beni-Bu-Zeygu i Beni-Yala w górskich okolicach na południe równiny Angades. Należą równie jak Beni-Snassowie do rasy Kabylów. Ci ostatni zamieszkują pasmo gór, które dwadzieścia mil długie a sześć szerokie ciągnie się równolegle z morskim brzegiem. Na północ leży równina Tryfa, na wschód Kis, na zachód płynie Maluja, a na południe leży równina Angades, z tą łączy się na stronie południowej podgórze, na którem Zekuary osiedli. Wszystkie te szczepy posłuszne są Cesarzowi marokańskiemu i jego kajdowi w Uzdzie, który od roku 1848 zwie się Abd-el-Kader Ghady, tylko imiennie: rzeczywistym panem i władzcą ich jest El-Hadszy-Mimun, który jak wiadomo, zmuszony był niedawno stawić się w francuskim obozie, żądać amanu i zobowiązać się płacić haracz, który nań nałożono. Silny szczep Beni Snassów dzieli się na cztery części, które według swych siedzib ze wschodu na zachód zowią się: Beni-Khaled, Beni-Mengusz-Fuaga, Beni-Attig i Beni-Urymesz. Te części szczepowe rozpadają się potem znowu na kilka podpodziałów. Hadszy-Minun jest rodem z Urymeszu i to ostatnie nazwisko jest teraz panujące, gdy mu się powiodło w roku 1848 przytłumić powstanie innych trzech szczepów.

Holandya.

Do *Morning Post* telegrafują z Paryża pod dniem 9go b. m.: „Królowa Holandyi na doniesienie, że syn Jej książę Alexander zachorował, wyjechała nagle z Toulonu do Hagi."

Włochy.

(Książę Carignan. — Okólnik ministra do intendantów jeneralnych w Neapolu.)

Turyn, 7. listopada. Książę Carignan, któremu ofiarowano rejencyę w centralnych Włoszech, urodził się w kwietniu 1816 roku ma więc lat 42. Jego siostra urodzona 1814 roku została zaślubioną z księciem Syrakuz bratem neapolitańskiego Króla Ferdynanda. W 1834 roku mianowany został na mocy królewskiego dekretu księciem Carignan. Książę Eugeniusz Carignan, rejent podczas wojny we Włoszech zajmował to samo stanowisko także w 1848 roku, gdy Karol Albert z swoim synem wyruszyli na wojnę. Żyje w odosobnieniu a to już jedna mu wielu przyjaciół.

— Subskrypcya na pożyczkę osiągnie potrójną kwotę rozpisanej sumy.

— Angielscy inżenierowie Pet i Brussey otrzymali koncesyę na założenie żelaznej kolei z Nizzy do Genuy i ofiarują się wybudować ją za 125 milionów.

— Minister spraw wewnętrznych w Neapolu wydał okólnik do wszystkich intendentów jeneralnych, w którym wzywa ich do regularnego zdawania sprawy z urzędowych swych czynności. Osnowa okólnika tego jest następująca:

„Jest to rzeczą niezaprzeczoną, że prawodawstwo nasze i organizacya naszej administracyi, z których powstała od pół wieku pomyślność kraju naszego ciągle się jeszcze wzmagająca — niepozostawiają nic już do życzenia. Lecz na nieszczęście kładą nieoględność i niedbałość tych, którym poruczono wykonanie rozporządzeń rządowych — na karb tychże rozporządzeń, i tym to dzieje się sposobem, że dobre ustawy skrzywione przy ich wykonaniu stają się martwą tylko literą z równoczesnem zniweczeniem dobroczynnych zamiarów prawodawcy.

Jeśli więc pieczołowitość ojcowska naszego Króla i Pana rozciąga się do potrzeb codziennych dla utrzymania życia, czuwa nad wykonaniem budowli publicznych i dąży do wszelkich moralnych, ekonomicznych i materyalnych ulepszeń w państwie; jeśli dla prędszego i bezpośredniego dostąpienia tych dobrodziejstw postarano się o słuszny podział podatków, wydano dobrze rozważone rozporządzenia co do potrzeb klas ubogich i zajmujących się rolnictwem i co do odpowiedniego dla nich zarobku, a dekuryonatom poruczono na powrót administracyę spraw gminnych — tedy i na urzędnikach publicznych cięży tem większa jeszcze odpowiedzialność za ścisłe i gorliwe wykonanie tych ważnych i dobroczynnych rozporządzeń.

Głównym żywiołem administracyi publicznej jest czynność nieustanna; nie dość przeto ogłosić rozporządzenia przytoczone, lecz oprócz tego trzeba wprost czuwać nad tem, by rozporządzenia te były należycie i spiesznie wykonywane, i by urzędników pociągano do odpowiedzialności nietylko za ich wydanie, lecz także i za wykonanie. Miasto tak szkodliwego systemu natarczywych korespondencyi wzajemnych, które wyższym i podwładnym urzędnikom zabierają większą część ich czasu, zapychają szafy archywalne i zwlekają proceder służby publicznej, musi wejść czynne i nieustające dozorowanie.

Okazuje się z tego, że odpowiedzialność pana intendanta jeneralnego nie rozciąga się tylko do urzeczywistnienia zamiarów dobroczynnych dostojnego Pana naszego, lecz także i do wypadków niedokładnego lub całkiem złego wykonania ich przez podległych panu urzędników. Co do tych urzędników, tedy masz pan czuwać nietylko nad ścisłem dopełnieniem przypadających każdemu z nich obowiązków, lecz nad to powinieneś pan dochodzić tego, jak też ci urzędnicy postępują sobie przy każdej sposobności, i w jaki sposób dopełniają powinności swoich.

Tym sposobem urośnie dla spraw publicznych i dla służby naszego Króla i Pana nieoceniona korzyść, i nastręczy się sposobność do ocenienia zasługi lub niedbałości i niezdolności urzędników administracyjnych. Spychanie tylko czynności, tudzież niewczesne niesłuszne względy łaskawości są w tej mierze przytłumieniem dobra w samym już jego zarodku.

Masz pan poświadczyć mi otrzymanie okólnika niniejszego i czuwać nad tem, bym w terminach przepisanych otrzymywał zawiadomienia o trybie administracyi publicznej w prowincyach pod względem moralnym, ekonomicznym i materyalnym, tudzież jak wykonano rozporządzenia wyższe w rozmaitych wydziałach służby królew-

skiej, jakie nadużycia uchylono, i jakie środki powzięto. Polegając na Twojej panie intendencie jeneralny gorliwości i staranności spodziewam się, że przyspieszysz wykonanie wskazanych tu postanowień, by szlachetne zamiary naszego Króla i Pana ziściły się czynem, a nie były czczem tylko życzeniem. (Podpis. Achillę *Rosica*, dyrektor.)"

Dania.

(Nota duńska.)

Kopenhaga, 8. listopada. Według *Flyvep.* jest takie zakończenie noty duńskiej przedłożonej w Frankfurcie dnia 2. b. m.:

. . . „Lecz jak dawniej tak i potąd jest to głównym zamiarem rządu królewskiego popierać powtórne według postanowień ustawy konstytucyjnej przyłączenie księstw Holsztynu i Lauenburga do tych części monarchyi duńskiej, które nienależą do związku niemieckiego. Wprawdzie niepowiodły się negocyacye rozpoczęte w tej mierze z holsztyńskimi stanami prowincyonalnymi, lecz mimo to niestracił jeszcze rząd nadziei osiągnięcia skutku zamierzonego w drodzę porozumienia się wzajemnego, i coby było najlepszą podobno podstawą trwałego już porządku rzeczy. Dotychczasowe doświadczenia wymagają jednak, by nowe negocyacye odbywały się w innej już formie, i by rozpoczęto je w większych i dokładniejszych rozmiarach niż dawniej. Rząd więc królewski postanowił powziąć w niedługim już czasie kroki odpowiedne, by deputowanych z księstw wybrały holsztyńskie stany prowincyonalne i rada państwa w takiej samej liczbie jak i reprezentantów z innych części monarchyi, i którzy następnie zgromadzić się mają na wspólne narady, na których po gruntownem rozpoznaniu sprawy, tudzież po wymianie rozmaitych zdań i życzeń zgodzićby się mogli na zaprowadzenie najlepszego, jaki się im zdawać będzie — porządku rzeczy publicznych. Być może, że okaże się jeszcze z tych obrad, jako trudności zachodzące względem nadania księstwu holsztyńskiemu wspólnej konstytucyi mogą być całkiem uchylone, jeśli konstytucyą z 2. października 1855 zaprowadzone będą niektóre zmiany, które uznane będą w powszechności za słuszne i pożądane. Za pomocą tedy takich dokładnych i w ogóle pod kierunkiem rządu prowadzonych negocyacyi między reprezentantami z rozmaitych części monarchyi, spodziewa się rząd królewski przygotować konstytucyę mogącą przyczynić się do stanowczego porządku odpowiednego wspólnym widokom i prawom mieszkańców z rozmaitych części monarchyi."

Według doniesień dziennika *Berl. Tid.* zebrali się członkowie rady państwa dnia wczorajszego na zgromadzeniu prywatnem i naradzali się nad tem, czyli i jakie kroki wyraźne powinnaby rada państwa powziąć z powodu noty rzeczonej. Jak słychać, zgodzono się już na to, by członków rządu zaprosić na konferencyę dla otrzymania od nich bliższego wyjaśnienia tej noty.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące. — Rozpoznanie wybrzeży Japonii i Korei. — Sprawa emancypacyi włoscian.)

Petersburg, 5. listopada. Przedwczoraj wybrał się dwór cesarski na 14 dni do Gaczyny na polowanie. J. M. Cesarz przyrzekł jak słychać szlachcie gubernii pskowskiej, że z całą familią odwiedzi ją w Pskowie, gdzie na balu wyprawionym przez szlachtę niemógł J. M. Cesarz być obecny w przejeździe swym z Warszawy.

— *Inwalid Ruski* oświadcza, że kongres przyszły powinienby zająć się także i sprawą kanału w Suezie. Potrzebne jest bowiem rozstrzygnięcie Europy, by raz już ustał angielski monopol handlu powszechnego, i by morze zostało własnością powszechną.

— Gubernator wschodniej Syberyi, hrabia Murawiew Amurski, jak piszą do *Indépendance Belge*, przybył dnia 13. lipca parostatkiem „Ameryka" do jednego z rosyjskich dawniej chińskich portów nad żółtem morzem; pomieniony parostatek rozpoznawać ma wybrzeża Japonii i Korey gdzie kończą się Chiny. Ten port zdaje się być w pobliżu portu Peczeli należącego do Mandżuryi. Terytoryum Mandżuryi nad japońskiem morzem ogłosił Murawiew własnością Rosyi.

— *Politisch oekonomischer Anzeiger* podaje następujące szczegóły o toku emancypacyi włoscian:

„Komisye obradujące pod prezydencyą jenerał-adjutanta Rostowskiego, które w marcu b. r. zagaiły swoje posiedzenia, ukończyły już w miesiącu wrześniu swoje prace a tem samem pierwszą peryodę swojej czynności. Dla tem łatwiejszego ukończenia prac podzielone były komisye na trzy podrzędne sekcye t. j. gospodarską, administracyjną i jurydyczną, i każda z tych sekcyi zgromadzała się osobno na posiedzenia.

Wszystkie trzy sekcye ukończyły prawie równocześnie swoje prace, tak, że po przybyciu członków wysłanych w deputacyi z komitetów gubernialnych, przystąpiono niezwłocznie do wniosków i propozycyi względem miejscowych potrzeb i wymagań. Nielicząc posiedzeń powyż wyrażonych trzech sekcyi miały redakcyjne komisye w ciągu krótkiego czasu swojej czynności 52 konferencyi. Na tych konferencyach jednak obradowano i załatwiono tylko wnioski i propozycye 21 gubernii, gdyż inne gubernie nie nadesłały jeszcze w ciągu tego czasu swoich podań. Powoli jednak nadsyłają podania, i zdaje się, że przy gorliwej czynności komisyi zostanie załatwioną ta część robót do końca bieżącego roku."

Azya.

(Korespondencya z Indyi.)

Korespondent dziennika *Luknow Herald* pisze z nad granicy:

„Nena Sahib jest teraz w Deogpurze, a Begum o jedną stacyę dalej. Słychać, że Ranee z Lahory znajduje się w obozie. Begum ma 200 zbuntowanych sepojów, a Nena Sahib 500 i jedną haubicę. Ma także mały orszak konnicy z 150 ludzi, 40 słoniów, 40 wielbłądów i 12 „palankinów," w których jadą kobiety i dzieci jego i Bala Rao. Właśnie wydał rozkaz, ażeby rozdano $^3/_4$ „seer" grubego ryżu i 1 „chittack dhol." Słyszę, że brygada Ghorków z Katmandu przybyła do Dhang, ażeby wypędzić rokoszan z okolic górskich. Rokoszanie przekraczają często granicę i rabują mieszkańców w Jurwaj Koosaka, gdzie stoi kompania sepojów, należąca do jednego z talukdarów. Dżung Bahadur rozkazał nareszcie, jak utrzymują z pewnością, Nenie Sahibowi, Mummoo Khanowi, Beni Madho i innym naczelnikom rokoszan, ażeby się wynieśli z okręgu Nepalu, gdyż w przeciwnym razie każe ich swojem wojskiem wypędzić. Przysługa ta godna będzie tej okolicy, którą rząd chce do Nepalu przyłączyć. Mummoo Khan trzyma się w dolinie Dang i nie chce powrócić do obozu Begumy, chociaż sepoje przyrzekli, że go napastować nie będą. Pogłoska o jego śmierci nie potwierdziła się. Obóz Begumy ma być dobrze zaopatrzony w żywność. Nepalowie dostarczają, jak słychać, na rozkaz z Katmandu, podostatkiem wszystkiego i otrzymują dobrą zapłatę. Żołnierze Rewa Raja zabili dnia 17. września Sham Shaha, który w roku 1857 podniósł bunt i prosił pisemnie Rukkust Syngha, aby w Pindera pozabijał maszynistów kolei żelaznej. Proces Rahul-Ali za zamordowanie majora Waterfield, idzie swym trybem. Shahzadah Mahomed Shah, jeden z synów byłego Króla Delhów, i Jakób Mohamed Khan zostali przytrzymani w Indyach centralnych i odstawieni do Mulmein, gdzie będą zostawać pod dozorem policyi, a Shahzadah ma otrzymać 106 rupiów pensyi miesięcznej.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Lodyn, 14. listopada. Dziennikowi *Morning Post* donoszą z **Turynu** z 13. b. m. z największą — jak powiada — pewnością, że Król Wiktor Emanuel, chociaż nieodmówił wyraźnie przyjęcia rejencyi ofiarowanej księciu Carignan, wyraził przecież życzenie, ażeby odroczono rozstrzygnięcie tej sprawy. — *Observer* niedowierza także pogłosce, jakoby rząd francuski zakazał Sardynii zezwalać na ofiarowaną księciu Carignan rejencyę Włoch centralnych. — W korpusie dyplomatycznym zajdą następujące zmiany: Sir Magenis pojedzie do Lizbony, Teraingham do Sztokholmu; Gordon do Sztuttgardy, Howard do Hanoweru.

Turyn, 10. listopada Spór między ministrem nauk Casati i jego kolegami względem ograniczenia wolności nauk załatwiony został kompromisem. — Przyszłym gubernatorem Genuy wymieniają Alessandra Porro. — Fanti przyjechał do Turynu. — Jak donosi dziennik *Indipendance* przydani będą do powszechnej komisyi prawodawczej także prawnicy z Toskanii i z księstw. — Dekret królewski reguluje płace urzędników administracyjnych. Ministrowie pobierać będą 25.000, gubernatorowie 10.000 lirów z dodatkami funkcyjnemi, a prezydenci rady państwa i izby rachunkowej 15.000 lirów.

Medyolan, 10. listopada. Do przedwczoraj subskrybowano tu na pożyczkę 80 milionów franków.

Modena, 8. listopada. Faryni nieprzyjął upominku narodowego, który mu ofiarowało zgromadzenie narodowe, a teraz objął także prowizorycznie rząd w Romagnii.

Bononia, 10. listopada. Wczoraj przyjechał tu Faryni i Ribotti.

Nowy York, 2. listopada. Brown, przywódzca powstania w Harpers Ferry, skazany został na śmierć.

— Jutro dla uroczystości Śgo Leopolda niewyjdzie *Litogr. koresp. austr.*

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 16. listopada.

Hotel angielski: PP. Torosiewicz Michał, z Pełtwy. — Janowski Zygm., z Wankowiec. — Lipski Erazm, z Zarubiniec. — Bzowski Jakób, z Mościsk.

Do Krynickiego: Wegeman Juliusz, c. k. podpor., z Kolomyi.

Zajazd podolski nr. $509^{3}/_{4}$: Gurski Winc., z Lipicy.

Do domu zajezdnego nr. $182^{2}/_{4}$: Orzechowski Walentyn, z Kamionki strumiłowej.

Do domu prywatnego nr. 60 m: Pożakowski Hier., z Ustyanowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 16 listopada.

PP. Tomnikowski Kajetan, do Łokiecia. — Strzelecki Władysław, do Cycówki. — Ks. Barjatyński Hektor, do Wiédnia.

TEATR.

Dziś przedstawienie niem.: **„Der beste Ton."**

Jutro na dochód pan Huberta dramat polski w 5 aktach: „**Ryszard lwie serce.**“

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 15. listopada.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	328 32	+ 1.9°	89.3	połud.-zach. sł.	pochmurno
2. god. po poł.	328 20	+ 2.8°	79 3	połudn. „	„
10 god. wiecz.	328.94	— 0.8°	80.7	„ „	„

Kurs lwowski.

Dnia 16. listopada.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	76	5	82
Dukat cesarski	„ „	5	82	5	88
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	95	10	13
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	91	1	94
Talar pruski	„ „	1	85	1	89
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	82	—	82	50
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	71	70	72	25
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	76	40	77	30

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 16 listopada.

	zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po wal. austr.	—	—
„ przedał „ „ 100 po	82	50
„ dawał „ „ 100	82	—
„ żądał „ „ 100	—	—
Wartość kupona od 100 złr.	1	$57\frac{1}{2}$

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 16. listopada.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 77 30 Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. — Metaliki po 5% za 100 zł. 71 65; po $4\frac{1}{2}\%$ za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. — —, po 3% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{2}\%$ za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. —.— z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po $4\frac{1}{2}\%$ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po $2\frac{1}{2}\%$ za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{4}\%$ za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po $1\frac{3}{4}\%$ za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po $4\frac{1}{2}$ za 100 zł. — --; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 899 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 201.80; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—.; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 106 40. Berlin za 100 talarów —.— Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich — —. Londyn za 10 funtów szterl. 123.90. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —. . Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5 $87\frac{5}{10}$, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 14. listopada.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	67.75	68 —
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	77.—	77 10
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	— —
Metaliki po 5% za 100 zł.	71.50	71 60
dtto. „ $4\frac{1}{2}\%$ za 100 zł.	64.—	64 50
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	335.—	340.—
„ 1839 „ 100 „	116 50	117.—
„ 1854 „ 100 „	109 90	110 —
Renty Como po 42 lir. austr.	15.50	16.—

B. Krajów koronnych	pien.	towar.
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.: Niższej Austryi	91.—	92.—
Węgier	73.—	73.75
Banatu Temeskiego, Kroacyi i Sławonii	71.60	72.—
Galicyi	72 25	72.75
Bukowiny	71.—	71 50
Siedmiogrodu	71.—	71 50
innych krajów koronnych	85.—	93.—
Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	895.—	897.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	200.—	200.10
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	565.—	567.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1918 —	1920
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	267.50	268 —
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	174 50	175.50
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	135.—	135 50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Połudn.-Lomb.-weneckiej i centralno-wołoskiej kolei po 200 zł. w. a. z 80 zł. (40%) wpłaty, nowe	146.—	147 —
Kolei Grac-Koflach i towarzystwa górniczego po 200 zł. w. a.	—.—	116.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	430.—	431.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	233.—	235.—
Wiedeńskiego towarzystwa akcyonaryuszów młyna parowego po 500 zł. w.a.	330.—	340.—

Listy zastawne.		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	100.—	100 50
	10 „ „ 5% „ 100 „	95.50	96.50
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	89.50	90.—
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	100. —	—.—
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	86.—	86 50

Losy.	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	98.—	98.25
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	103.—	103 25
Esterhazego 40 zł. m. k.	81.—	82 —
Salma 40 „ „	39.75	40 25
Palffiego 40 „ „	35.75	36 25
Clarego 40 „ „	36.50	36 —
St. Genois 40 „ „	36.50	37.—
Windischgrätza 20 „ „	25 25	25.75
Waldsteina 20 „ „	25.50	26 —
Keglevicha 10 „ „	14.25	14.75

Na 3 miesiące.	pien.	listy
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	106.50	106 75
Frankfurt n. M., za 100 zł. połudn.-niemieckiej waluty	106.50	106 75
Hamburg za 100 marko banko $2\frac{3}{4}\%$	93.75	94.—
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	123 75	124 —
Paryż, za 100 franków 3%	49.25	49 30

Kurs złota.

	pien.		towar.	
Dukaty ces. mennicze	5 zł.	87 cen.	5 zł.	88 cen
Korona	17 „	— „	17 „	3 „
Napoleondor	9 „	91 „	9 „	93 „
Rosyjski imperyał	10 „	15 „	10 „	17 „

KRONIKA.

Dyrekcya galicyjskiego Towarzystwa muzycznego ogłasza następujące zaproszenie na muzykalno-deklamacyjne wieczory:

Dyrekcya Towarzystwa zamierza w obecnej porze zimowej urządzić w salonie Towarzystwa muzycznego

dziesięć wieczorów muzykalno-deklamacyjnych,

mianowicie cztery w adwencie, dwa w zapusty i cztery w czasie wielkiego postu.

Najcelniejsi miłośnicy muzyki zapewnili na ten cel Dyrekcyi uprzejme współdziałanie.

Programy wieczorów, zawierające dobór celujących utworów muzycznych, ułożył pan Karol Mikuli, artystyczny dyrektor Towarzystwa.

Warunki abonamentu na dziesięć wieczorów są następujące:

Za miejsce numerowane: od członków Towarzystwa 8 zł., — od obcych 10 zlr. wal. austr.

Za miejsce nienumerowane: od członków Towarzystwa 4 złr., — od obcych 6 złr. wal. austr.

Wstęp bez abonamentu na jeden wieczór: od członków Towarzystwa 1 zlr., — od obcych 1 zlr. 50 kr. wal. austr.

Dnie, kiedy odbywać się mają wieczory, podane będę poprzednio do powszechnej wiadomości; oprócz tego każdy wieczór z osobna ogłoszony będzie plakatami.

Karty abonamentowe wydaje kancelarya Towarzystwa, w pałacu Ulenieckich (niegdyś hr. Potockich) nr. $729\frac{1}{4}$.

(Przestępstwa targowe.) Targowy urząd królewskiego miasta Lwowa skazał w czasie od dnia 1. do 15. listopada 1859 roku po części na kary pieniężne, a po części na areszt i konfiskatę podejrzanych przedmiotów, jako to za: uboczną przedaż 1 partyę; przedaż złego chleba 3 p.; nieupoważnione roznoszenie obrazów przez żyda 1 p.; nieupoważniony handel artykułami korzennemi 1 p.; zatarasowanie przyjścia 1 p.; nieupoważnione przekupstwo 1 p.; kłótnie i bójki na targowicy 1 p.; podkupstwo 2 p.; przedaż nieświeżej dziczyzny 2 p.; przedaż cuchnących jaj 2 p.; i za przestępstwo przepisów cymentowych 7 partyi.

(Śmierć przypadkowa.) Już trzeci wypadek zasypania ludzi ziemią zapisujemy z przeszłego miesiąca. W Mokrotynie, w obwodzie żółkiewskim, zginęło tym sposobem na dniu 26. października dwoje dziewcząt Haśka B. i Hanunia D. kopiąc glinę w polu.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sarnyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.